

Adam Żuchalski
(koordynator Szkolnego Ośrodka Kariery
Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 4 w Łodzi)

Propozycje zajęć warsztatowych dla uczniów w zakresie doradztwa zawodowego

KONSPEKTY ZAJĘĆ

Temat 1. Najstarsze zawody świata i historia ich ewolucji

1. Cele ogólne. **Poznawcze:** uczeń poznaje przyczyny, przebieg i skutki przemian podstawowych zawodów wykonywanych przez ludzi od epoki starożytnej. **Kształcące:** doskonalenie umiejętności posługiwania się metaplanem, tabelą, wykresem. Umiejętność doszukiwania się związków między faktami. Rozwijanie umiejętności myślenia w kategoriach przyczynowo-skutkowych. **Wychowawcze:** kształtowanie szacunku dla dorobku kulturowego innych epok.

2. Cele operacyjne.

Uczeń zna/wie:

- uczeń zna przyczyny, przebieg i skutki przemian poszczególnych zawodów;
- uczeń zna podstawowe zawody, jakie narodziły się w starożytności;
- uczeń zna najważniejsze cechy charakterystyczne pierwotnych zawodów;
- uczeń zna nazwy zawodów starożytnych: myśliwy, rolnik, nauczyciel, żołnierz, lekarz, sędzia, budowlaniec, żeglarz, kupiec, fryzjer;
- uczeń zna terminy związane z tematem: zawody starożytne, zawody rzemieślnicze, ewolucja zawodów, zawody współczesne, praca nakładcza, rewolucja przemysłowa, kapitalizm.

Uczeń rozumie/wyjaśnia:

- uczeń rozumie dynamikę rozwoju życia społecznego i zmian w zawodach na świecie na przełomie wieków;
- uczeń rozumie wpływ zmian w zawodach na ich współczesny charakter;
- uczeń rozumie relacje i związki zachodzące między faktami;
- uczeń rozumie i potrafi stosować terminologię związaną z tematem.

Uczeń potrafi:

- uczeń potrafi analizować tabele, metaplan;
- uczeń potrafi formułować wnioski na podstawie zebranego materiału;
- uczeń potrafi w kategoriach przyczynowo-skutkowych wyjaśniać fakty społeczne zmian zawodów;
- uczeń doskonali umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji: tabele, metaplany, diagramy;
- uczeń potrafi wskazać społeczne następstwa zmian, jakie zaszły w niektórych zawodach.

3. Metody pracy: pogadanka, praca z tabelką, metaplanem i materiałami otrzymanymi od nauczyciela.

4. Forma pracy: zbiorowa (w trakcie pogadanki), praca w grupach.

5. Środki dydaktyczne: tablica ścienna, tabelka, karta pracy.

Przebieg zajęć – 1 godzina lekcyjna

Lp.	Ogniwo lekcji	Czynności nauczyciel/uczeń	Czas trwania
1.	Czynności organizacyjne	Przywitanie klasy. Sprawdzenie listy obecności. Podanie tematu lekcji.	2 minuty
2.	Rekapitulacja wtórna	Wprowadzenie – pogadanka: 1. Jakie zawody są według was najstarsze na świecie?	5 minut
3.	Tok lekcji właściwej	Rozmowa ukierunkowana: 1. Uczniowie zapisują na tablicy i na karcie pracy nazwy zawodów, jakie pojawiły się w starożytności: myśliwy, rolnik, malarz, nauczyciel, żołnierz, lekarz, sędzia, budowlaniec, żeglarz, kupiec, fryzjer. 2. Pod kierunkiem nauczyciela w formie „burzy mózgów” uczniowie zastanawiają się nad ewolucją zawodów starożytnych. 3. Uczniowie pod okiem nauczyciela w formie tabelki dokonują analizy zmian, jakie zaszły w zawodach starożytnych w stosunku do ich współczesnych odpowiedników. 4. Praca w grupach: N: na podstawie kart pracy, jakie otrzymaliście, wykonajcie polecenia, pracując w grupach. a) opiszcie cechy charakterystyczne zawodów wymienionych w tekście; b) dlaczego opisane zawody wyginęły lub są zagrożone wyginięciem? c) co można zrobić, aby niektóre z zawodów zagrożonych wyginięciem przywrócić do dawnej świetności?	31 minut

4.	Rekapitulacja pierwotna	Rozmowa pouczająca N/U: 1. Jaki zawód jest najstarszy i dlaczego był ważny dla ludzi? 2. Co sądzisz o wpływie rewolucji przemysłowej na ewolucję zawodów? 3. W którym ze starożytnych zawodów chciałbyś pracować dzisiaj i dlaczego? 4. Co można zrobić, aby ginące zawody przetrwały jak najdłużej?	5 minut
5.	Praca domowa	Krótkie wypracowanie o ulubionym zawodzie starożytnym.	2 minuty

Karta pracy

Zawód starożytny – przykłady działalności, pochodzenie	Nowe zawody, które powstały na bazie profesji starożytnej	Współczesna ewolucja zawodu
myśliwy – rolnik – malarz – nauczyciel – żołnierz – lekarz – sędzia – budowlaniec – żeglarz – kupiec – fryzjer –		

Temat 2. Rozmowa kwalifikacyjna

1. Cele ogólne. Poznawcze: zapoznanie uczestników z przebiegiem prawidłowej rozmowy kwalifikacyjnej. Kształcące: Doskonalenie umiejętności własnej autoprezentacji. Wychowawcze: Kształtowanie postaw potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie

2. Cele operacyjne.

Uczeń zna/wie:

- uczeń zna przebieg procesu rozmowy kwalifikacyjnej;
- uczeń zna podstawowe pytania, jakie mogą się pojawić na rozmowie kwalifikacyjnej;
- uczeń zna terminy związane z tematem: rekruter, arkusz rekrutacyjny.

Uczeń rozumie/wyjaśnia:

- uczeń rozumie znaczenie rozmowy kwalifikacyjnej dla procesu rekrutacji;

- uczeń rozumie znaczenie pytań rozmowy kwalifikacyjnej;
- uczeń rozumie relacje i związki zachodzące między faktami;
- uczeń rozumie i potrafi stosować terminologię związaną z tematem.

Uczeń potrafi:

- uczeń potrafi analizować tabele, metaplan;
- uczeń potrafi formułować wnioski na podstawie zebranego materiału;
- uczeń potrafi myśleć w kategoriach procesu rekrutacji,
- uczeń doskonali umiejętności korzystania z różnych źródeł i informacji: tabele, metaplany, diagramy.

3. Metody pracy: pogadanka, praca z metaplanem, wykład wizualny pod kątem prezentacji multimedialnej, praca grupowa.

4. Forma pracy: zbiorowa (w trakcie pogadanki), praca w grupach.

5. Środki dydaktyczne: komputer, rzutnik, tablica ścienna, długopis, kartka.

6. Efekty dydaktyczne: zapoznanie uczestników z przebiegiem prawidłowej rozmowy kwalifikacyjnej, błędami popełnianymi podczas jej trwania i najczęściej zadawanymi pytaniami, jakie się mogą pojawić.

Przebieg zajęć – 2 godziny lekcyjne

Treść	Metoda/forma	Środki dydaktyczne
Podstawowe zasady przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej.	wykład wizualny pod kątem prezentacji multimedialnej/grupowa	komputer, rzutnik
Pytania, jakie pojawiają się najczęściej na rozmowie kwalifikacyjnej.	wykład wizualny pod kątem prezentacji multimedialnej/grupowa	komputer, rzutnik
Ćwiczenia w parach symulacji rozmowy kwalifikacyjnej.	praca w parach/grupowa	długopis, kartka
Omówienie najczęstszych błędów popełnianych podczas rozmowy.	rozmowa pouczająca/grupowa	tablica ścienna
Prezentacja filmu przedstawiającego prawidłowy przebieg rozmowy kwalifikacyjnej.	prezentacja wizualna pod kątem filmu/grupowa	komputer, rzutnik
Kłopotliwe pytania, z którymi mamy problem.	praca w grupach/grupowa	tablica ścienna

Temat 3. **Planowanie własnej kariery edukacyjnej**

1. Cele ogólne. **Poznać** uczestnicy prezentują własne mocne i słabe strony, wartości, umiejętności i zainteresowania. **Kształcić**: doskonalenie umiejętności własnej autoprezentacji. **Wychować**: kształtowanie postaw potrzebnych dla prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

2. Cele operacyjne

Uczeń zna/wie:

- uczeń zna swoje mocne strony;
- uczeń zna swoje słabe strony;
- uczeń zna terminy związane z tematem: rekruter, arkusz rekrutacyjny.

Uczeń rozumie/wyjaśnia:

- uczeń rozumie dynamikę rozwoju życia społecznego i zmian w zawodach na świecie na przełomie wieków;
- uczeń rozumie wpływ zmian w zawodach na ich współczesny charakter;
- uczeń rozumie relacje i związki zachodzące między faktami;
- uczeń rozumie i potrafi stosować terminologię związaną z tematem.

Uczeń potrafi:

- uczeń potrafi analizować tabele, metaplan;
- uczeń potrafi formułować wnioski na podstawie zebranego materiału;
- uczeń potrafi w kategoriach przyczynowo-skutkowych wyjaśniać fakty społeczne zmian zawodów;
- uczeń doskonali umiejętności korzystania z różnych źródeł i informacji: tabele, metaplany, diagramy.

3. Metody pracy: tworzenie plakatu/grupowa, „burza mózgów”/grupowa.

4. Forma pracy: grupowa.

5. Środki dydaktyczne: plakat i flamastry, komputer i rzutnik multimedialny, tablica flipchart, kwestionariusz „Czy mogę być managerem?”.

Przebieg zajęć – 2 godziny lekcyjne

Treść	Metoda/forma	Środki
1	2	3
Czynniki ważne w procesie planowania kariery zawodowej i wyborze zawodu.	tworzenie plakatu/grupowa	plakat i flamastry
Prezentacja ważnych elementów składających się na potencjał osoby.	grupowe tworzenie prezentacji multimedialnej/grupowa	komputer i rzutnik multimedialny

1	2	3
Test menedżera.	ćwiczenia/indywidualna	kwestionariusz „Czy mogę być menedżerem?”
Prezentacja grupowa swoich mocnych stron.	ćwiczenia/grupowa	tablica flipchart
Podsumowanie i omówienie wyników ankiety.	„burza mózgów”/grupowa	tablica ścienna

Temat 4. **Poznajmy świat zawodów**

1. Cele ogólne. **Poznać** e: zapoznanie uczniów z najważniejszymi grupami zawodowymi, poznanie własnych skłonności zawodowych. **Kształcące**: Doskonalenie umiejętności własnej autoprezentacji. **Wychowawcze**: Kształtowanie postaw potrzebnych dla prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

2. Cele operacyjne.

Uczeń zna/wie:

- uczeń zna przebieg procesu rozmowy kwalifikacyjnej;
- uczeń zna podstawowe pytania, jakie mogą się pojawić na rozmowie kwalifikacyjnej;
- uczeń zna terminy związane z tematem: rekruter, arkusz rekrutacyjny.

Uczeń rozumie/wyjaśnia:

- uczeń rozumie dynamikę rozwoju życia społecznego i zmian w zawodach na świecie na przełomie wieków;
- uczeń rozumie wpływ zmian w zawodach na ich współczesny charakter;
- uczeń rozumie relacje i związki zachodzące między faktami;
- uczeń rozumie i potrafi stosować terminologię związaną z tematem.

Uczeń potrafi:

- uczeń potrafi analizować tabele, metaplan;
- uczeń potrafi formułować wnioski na podstawie zebranego materiału;
- uczeń potrafi w kategoriach przyczynowo-skutkowych wyjaśniać fakty społeczne zmian zawodów;
- uczeń doskonali umiejętności korzystania z różnych źródeł i informacji: tabele, metaplany, diagramy.

3. Metody pracy: pogadanka, praca z tabelką, metaplanem i materiałami otrzymanymi od nauczyciela.

4. Forma pracy: zbiorowa (w trakcie pogadanki), praca w grupach.

5. Środki dydaktyczne: tablica ścienna, komputer i rzutnik multimedialny, ankieta skłonności zawodowych, gra w „Pytania, kim jestem”.

Przebieg zajęć – 2 godziny lekcyjne

Treść	Metoda/forma	Środki
Omówienie najważniejszych grup zawodowych.	wykład wizualny na podstawie prezentacji multimedialnej/grupowa	komputer i rzutnik multimedialny
Podsumowanie najważniejszych informacji o grupach zawodowych.	„burza mózgów”/grupowa	tablica ścienna
Badanie własnych skłonności zawodowych uczestników.	ćwiczenia/indywidualna	ankieta skłonności zawodowych
Odgrywanie w czteroosobowych zespołach scenek związanych z wylosowanym u prowadzącego zawodem.	ćwiczenia/grupowa	gra „kalambury”
Uczniowie mają na kartkach samoprzylepnych napisane nazwy zawodów i te kartki mają przyklepione do czoła. Siedzą w okręgu i pytaniami otwartymi u sąsiada po prawej stronie próbują się dowiedzieć, jaki zawód mają wpisany na kartce, zadając pytania dotyczące funkcji tego zawodu i jego czynności.	ćwiczenia/grupowa	gra w „Pytania, kim jestem”
Zadaniem uczniów jest wypisanie na arkuszach papieru jak największej liczby umiejętności, niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Uczniowie mogą skorzystać z listy umiejętności podanej przez prowadzącego.	ćwiczenia/grupowa	kartki papieru i długopisy
Podsumowanie zagadnień związanych z grupami zawodowymi.	„burza mózgów”/grupowa	komputer i rzutnik multimedialny

Temat 5. **Komunikacja niewerbalna**

1. Cele:

- uświadomienie znaczenia umiejętnego komunikowania się;
- ćwiczenie umiejętnego komunikowania się i odczytywania sygnałów niewerbalnych;
- doskonalenie umiejętności posługiwania się komunikatami niewerbalnymi;
- rozwijanie empatii.

2. Metody pracy: wykład, pogadanka; dyskusja, „burza mózgów”; inscenizacja (pantomima), odgrywanie ról.

3. Formy pracy: indywidualna, grupowa, zbiorowa.

4. Środki dydaktyczne: duże kartki, mazaki, małe kartki z nazwami różnych stanów emocjonalnych (tyle karteczek, ilu uczniów w klasie lub grupie \times liczba grup).

Przebieg zajęć – 2 godziny lekcyjne

Tok lekcji	Czynności nauczyciela	Czynności ucznia	Uwagi i wskazówki
1	2	3	4
1. Część wstępna (powitanie)	Czynności organizacyjne.	Lista obecności.	
2. Ogniwowiązujące	Wprowadzenie do tematu. Nawiązanie do poprzedniej lekcji dotyczącej komunikacji werbalnej.	Uczniowie odpowiadają na pytanie: „Na czym polega porozumiewanie się?”	
3. Tok lekcji właściwej: – temat, – realizacja celów lekcji	<p>Przedstawienie tematu. Komunikaty niewerbalne – pozasłowne znaki płynące z właściwości naszego ciała (mowa ciała). Niosą one wiele różnych informacji o wzajemnych stosunkach między rozmówcami, zawierają ocenę istniejącego między nimi układu. Komunikaty niewerbalne uzupełniają, modyfikują i wspomagają komunikaty słowne, nadając im większą wyrazistość i czytelność. Występują również samodzielnie bez użycia słów.</p> <p>Nauczyciel dzieli uczniów na 4-5 osobowe grupy, rozdaje duże kartki oraz flamastry i proponuje, aby każda z grup wypisała odpowiedzi na pytanie: „W czym wyraża się komunikacja niewerbalna?”</p> <p>Nauczyciel na tablicy wypisuje hasło „Komunikacja niewerbalna może wyrażać się w...” i zapisuje pomysły grup odczytywane po kolei. Z tego powstają różne rodzaje komunikatów niewerbalnych: gestykulacja, mimika i wyraz twarzy, dotyk i kontakt fizyczny, dystans przestrzenny, kontakt wzrokowy i wymiana spojrzeń, pozycja ciała, niewerbalne aspekty mowy (intonacja głosu, akcent, rytm mówienia) itp.</p> <p>Nauczyciel objaśnia wszystkie rodzaje komunikacji niewerbalnej.</p>	<p>Uczniowie słuchają wypowiedzi nauczyciela.</p> <p>Uczniowie w ciągu 5 minut wypisują swoje pomysły na zadany temat.</p> <p>Uczniowie podają swoje propozycje (każda grupa jeden aż do wyczerpania pomysłów).</p> <p>Uczniowie zapisują krótką notatkę.</p>	<p>Temat zapisany na tablicy</p> <p>Praca grupowa</p> <p>Praca zbiorowa</p>

<p>Ćwiczenie 1</p> <p>Cel: doskonalenie umiejętności komunikowania się i odczytywania sygnałów niewerbalnych</p>	<p>Nauczyciel proponuje ćwiczenie „Zdanie w różnych intonacjach”. Polega ono na tym, że nauczyciel podaje uczniom jakieś zdanie obojętnej treści, które zapisuje na tablicy. Rozdaje (losowo) kartki z nazwami różnych stanów emocjonalnych (radość, złość, przerażenie, smutek... itd.). Jeżeli klasa jest dość liczna, dzielimy ją na 2, 3, 4 grupy.</p> <p>Nauczyciel po skończonym ćwiczeniu omawia je, próbując nakłonić do odpowiedzi na pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czy trudno było wyrażać uczucia za pomocą intonacji? - jakie cechy komunikacji ułatwiały prawidłowe odczytanie intencji nadawcy? 	<p>Każdy uczeń wypowiada wskazane zdanie, starając się przekazać określony stan emocjonalny za pomocą intonacji głosu, a grupa odgaduje, jakie uczucie kolega zawarł w wypowiedzianym zdaniu.</p> <p>Uczniowie dzielą się wrażeniami.</p>	<p>Praca grupowa</p>
<p>Ćwiczenie 2</p> <p>Cel: doskonalenie umiejętności komunikowania i odczytywania sygnałów niewerbalnych</p>	<p>Nauczyciel proponuje ćwiczenie „Pantomimiczne wyrażanie uczuć”, informując jednocześnie, że celem tego ćwiczenia jest uwrażliwienie na znaczenie niewerbalnych aspektów komunikacji; zwraca uwagę, że w świetle badań psychologicznych słowa stanowią mniej niż 35% komunikatu, a ponad 65% informacji jest przekazywanych niewerbalnie.</p> <p>Nauczyciel prosi ochotników o pantomimiczne przedstawienie różnych uczuć, np. strachu, gniewu, rozpaczy, wstydu, irytacji, wrogości, podejrzliwości itp.</p> <p>Omówienie ćwiczenia – znalezienie uniwersalnych znaczeń sygnałów niewerbalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - co dzieje się z twarzą osoby radosnej, zmartwionej, przestraszonej? - co dzieje się z rękami osoby zdenerwowanej, przyjaznej itp. 	<p>Uczniowie poprzez analizę komunikatów niewerbalnych odgadują, o jaką emocję chodzi</p>	<p>Praca indywidualna (pantomima) i grupowa</p>
<p>Ćwiczenie 3</p>	<p>Nauczyciel proponuje uczniom, aby wczuli się w rolę osób egzaminujących i razem tworzyli komisję egzaminacyjną.</p>		<p>Praca indywidualna (odgrywanie ról) i zbiorowa</p>

1	2	3	4
Cel: uświadomienie uczniom znaczenia umiejętności nadawania komunikatów	<p>Nauczyciel wybiera grupę uczniów, którzy mają odpowiadać na dowolne pytania, przyjmując odpowiednie zachowanie podczas wypowiedzi.</p> <p>Omówienie polega na uświadomieniu uczniom, jak ważne jest nadawanie czytelnych oraz odpowiednich do miejsca i sytuacji komunikatów.</p>	<p>Uczniowie odpowiadają na pytania, przyjmując zachowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby przerażonej, - osoby ciągle śmiejącej się i zbyt swobodnej, - osoby ponurej, - osoby mało mównej, - osoby skupionej i spokojnej 	
3. Zakończenie – rekapitulacja	<p>Podsumowanie: uświadomienie i podkreślenie, jak ważny jest sposób porozumiewania się. Jak istotną rolę w komunikacji międzyludzkiej stanowią komunikaty niewerbalne, które wzmacniają, uzupełniają komunikaty słowne, modyfikują, a czasem, gdy są zastosowane nieodpowiednio – wypaczają intencje i zamiary osoby mówiącej.</p>	Dyskusja i wspólne formułowanie wniosków.	

Temat 6. **Moja ścieżka edukacyjna**

1. Cele ogólne. **Poznać** wcześnie: zapoznanie uczniów z różnymi typami szkół ponadgimnazjalnych. **Kształcić** wcześnie: doskonalenie umiejętności analizy informacji z Internetu na temat charakterystyki różnych rodzajów szkół z naszego miasta. **Wychować** wcześnie: kształtowanie podstaw potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie

2. Cele operacyjne.

Uczeń zna/wie:

- uczeń zna przebieg procesu rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych;
- uczeń zna podstawowe pytania, jakie mogą się pojawić na rozmowie rekrutacyjnej;
- uczeń zna podstawowe kwalifikacje; jakie uzyska po danej szkole;
- uczeń zna terminy związane z tematem: technikum gastronomiczne, technikum samochodowe i liceum ogólnokształcące.

Uczeń rozumie/wyjaśnia:

- uczeń rozumie znaczenie wyboru szkoły dla planowania dalszej ścieżki edukacyjnej;
- uczeń rozumie dynamikę rozwoju edukacji w naszym mieście;
- uczeń rozumie wpływ zmian w zawodach na ich współczesny charakter;

- uczeń rozumie relacje i związki zachodzące między faktami;
- uczeń rozumie i potrafi stosować terminologię związaną z tematem.

Uczeń potrafi:

- uczeń potrafi analizować tabele, metaplan;
- uczeń potrafi formułować wnioski na podstawie zebranego materiału;
- uczeń potrafi zaprezentować na forum wyniki własnej analizy informacji z Internetu;
- uczeń doskonali umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji: tabele, metaplany, diagramy.

3. Metody pracy: pogadanka, praca z tabelką, metaplanem i materiałami otrzymanymi od nauczyciela, „burza mózgów”/praca w grupach.

4. Forma pracy: zbiorowa (w trakcie pogadanki).

5. Środki dydaktyczne: komputer i strony internetowe, informatory o szkołach, kartki papieru, flamastry, kolorowy papier.

Przebieg zajęć – 2 godziny lekcyjne

Treść	Metoda/forma	Środki
1	2	3
Zapoznanie uczniów ze schematem szkolnictwa w Polsce.	wykład wizualny pod kątem prezentacji multimedialnej/grupowa	komputer i rzutnik multimedialny
Czym powinniśmy się kierować przy wyborze szkoły ponadgimnazjalnej?	„burza mózgów”/grupowa	tablica ścienna
Poznajemy źródła informacji o szkołach na podstawie informatorów o szkołach i stron WWW.	„burza mózgów”/grupowa	komputer i strony internetowe, informatory o szkołach
Prowadzący dzieli uczniów na 3 grupy. Każda z grup losuje jeden typ szkoły (np. technikum gastronomiczne, technikum samochodowe i liceum ogólnokształcące), a następnie uczniowie w poszczególnych grupach opracowują ulotkę (w dowolnej formie – plakat, reklamówka, oferta pisana), zwracając w niej uwagę na najistotniejsze elementy, które powinna zawierać informacja o szkole. Po wykonaniu zadania każda z grup prezentuje opracowane oferty.	ćwiczenie/grupowa	kartki papieru, flamastry, kolorowy papier

1	2	3
<p>Uczniowie zostają podzieleni na 4 grupy. Każda z grup losuje kartkę z czterema zawodami. Zadaniem uczniów jest wspólne opracowanie dróg prowadzących do zawodu w oparciu o przedstawiony schemat szkolnictwa w Polsce oraz lokalną sieć szkół. Uczniowie próbują znaleźć optymalną ścieżkę edukacyjną, podczas której można ukształtować umiejętności w wybranym zawodzie. Dla ułatwienia nauczyciel wręcza uczniom zestawienie lokalnych szkół i placówek edukacyjnych. Praca w grupach kończy się prezentacją wypracowanych ścieżek zawodowych.</p>	ćwiczenie/grupowa	Informatory, komputer, Internet
<p>Uczniowie opracowują własne ścieżki edukacyjne do wybranych przez siebie zawodów, a następnie prezentują efekty swojej pracy. Prezentacje powinny zawierać odpowiedzi na pytania:</p> <p>a) jakie zawody uczniowie chcą wykonywać?</p> <p>b) jakiego poziomu wykształcenia wymaga wykonywanie tych zawodów?</p> <p>c) ukończenie jakich szkół, uczelni, umożliwi im zdobycie zawodu wraz z uzasadnieniem (uczniowie/uczennice powinni przedstawić alternatywne ścieżki dochodzenia do zawodu).</p>	ćwiczenie/indywidualna	informatory, Internet

Temat 7. Aktywizacyjne metody poszukiwania pracy

1. Cele ogólne. Poznawcze: zapoznanie uczniów z najważniejszymi metodami aktywizacyjnymi pomocnymi w poszukiwaniu pracy. Kształcące: doskonalenie umiejętności pozyskiwania informacji o wolnych stanowiskach pracy. Wychowawcze: wyrabianie w uczniach potrzebnych kompetencji dla prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

2. Cele operacyjne.

Uczeń zna/wie:

- uczeń zna przebieg procesów rekrutacyjnych do pracy;
- uczeń zna podstawowe metody aktywizujące;
- uczeń zna terminy związane z tematem: oferta pracy, mapa znanych, giełda pracy.

Uczeń rozumie/wyjaśnia:

- uczeń rozumie dynamikę rozwoju życia społecznego i zmian w zawodach na świecie na przełomie wieków;
- uczeń rozumie wpływ zmian w zawodach na ich współczesny charakter;
- uczeń rozumie relacje i związki zachodzące między faktami;
- uczeń rozumie i potrafi stosować terminologię związaną z tematem.

Uczeń potrafi:

- uczeń potrafi analizować tabele, metaplan;
- uczeń potrafi formułować wnioski na podstawie zebranego materiału;
- uczeń potrafi wyszukiwać oferty pracy na portalach internetowych;
- uczeń doskonali umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji: tabele, metaplany, diagramy.

3. Metody pracy: pogadanka, praca z prezentacją, metaplanem, Internetem.

4. Forma pracy: zbiorowa (w trakcie pogadanki), praca w grupach.

5. Środki dydaktyczne: tablica ścienna, komputer, rzutnik, długopis, kartka.

Przebieg zajęć – 2 godziny lekcyjne

Treść	Metoda/forma	Środki
Prezentacja dotycząca metod aktywizujących.	wykład wizualny pod kierunkiem z prezentacją multimedialną/grupowa	komputer, rzutnik
Tworzenie sieci kontaktów z własnego otoczenia.	ćwiczenia/grupowa	długopis, kartka
Środki masowego przekazu pomocne w poszukiwaniu pracy.	wykład wizualny pod kierunkiem z prezentacją multimedialną/grupowa	komputer, rzutnik
Odpowiadamy na ogłoszenie z Internetu.	ćwiczenia w parach polegające na wyszukiwaniu ogłoszeń w Internecie/grupowa	komputer, Internet
Giełda pracy i jej możliwości.	ćwiczenia/grupowe	komputer, rzutnik, długopis, kartka
Podsumowanie wiadomości o metodach aktywizacyjnych.	rozmowa pouczająca/grupowa	tablica ścienna

POSTTEST BADAJĄCY WIEDZĘ I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW BIORĄCYCH UDZIAŁ W ZAJĘCIACH

Test zawiera 10 pytań, które w przeważającej liczbie są pytaniami otwartymi (8 pytań) przy 2 zamkniętych.

Uczniowie, którzy rozwiązywali ten test na początku warsztatów z doradztwa zawodowego i po zakończeniu cyklu warsztatów, mogli każdorazowo otrzymać maksymalnie 23 punkty. Test został specjalnie napisany z przewagą pytań otwartych nad zamkniętymi, aby dać uczniowi możliwość swobodnej wypowiedzi na zadane pytania, które w przypadku pytań zamkniętych są ograniczone do zaznaczania propozycji odpowiedzi autora testu.

Pytanie 1 bada umiejętność chronologicznego uporządkowania treści przykładowego listu motywacyjnego. Zaproponowanym częściom listu uczeń powinien nadać właściwą kolejność i uszeregować je w taki sposób, aby budowa listu była prawidłowa.

Pytanie 2 bada sposób tworzenia podstawowego opisu umów o pracę z uwzględnieniem ich cech charakterystycznych. Uczeń powinien podać nazwy przynajmniej dwóch rodzajów umów o pracę z ich cechami charakterystycznymi.

Pytanie 3 dotyczy ułożenia planu najważniejszych kroków, jakie trzeba wykonać w procesie zakładania działalności gospodarczej. Na podstawie krótkiego opisu przewodniego o rodzaju działalności uczeń powinien podać 5 podstawowych kroków, dzięki którym dana firma będzie mogła ją rozpocząć.

Pytanie 4 dotyczy umiejętności tworzenia krótkiego opisu własnego dokumentu aplikacyjnego CV. W odpowiedzi uczeń powinien podać nazwy podstawowych elementów budowy tego rodzaju dokumentu, z uwzględnieniem następujących informacji:

- dane kontaktowe,
- wykształcenie,
- doświadczenie zawodowe,
- kursy i szkolenia,
- znajomość języków obcych,
- znajomość obsługi komputera,
- zainteresowania.

Pytanie 5 bada umiejętność dostrzegania przez uczniów zmian na rynku pracy. Uczeń wskazuje na trzy zawody przyszłości, w których zatrudnienie będzie możliwe w ciągu 10 najbliższych lat.

Pytanie 6 bada wiedzę uczniów o najstarszych zawodach na świecie. Zadanie polega na podaniu nazw trzech najstarszych zawodów świata wraz z krótkim ich opisem.

W pytaniu 7 diagnozowana jest umiejętność planowania własnej ścieżki zawodowo-edukacyjnej uczniów w ciągu następnych 5, 10 i 15 lat ich życia.

Pytanie 8 bada prawidłowość chronologicznego uporządkowania najważniejszych kompetencji kluczowych ucznia, takich jak:

- świadomość i ekspresja kulturowa,
- porozumiewanie się w języku narodowym,
- kompetencje informatyczne,
- umiejętność uczenia się,
- kompetencje matematyczne i naukowo techniczne,
- inicjatywność i przedsiębiorczość,
- porozumiewanie się w językach obcych.

W pytaniu 9 uczniowie wyjaśniają podstawowe pojęcia ważne w planowaniu własnej ścieżki zawodowo-edukacyjnej. Są to takie kompetencje, jak:

- kreatywność,
- asertywność,
- komunikatywność,
- systematyczność.

Ostatnie, 10 pytanie, dotyczy wskazania najważniejszych pozytywnych i negatywnych aspektów prowadzenia własnej firmy.

Kartoteka posttestu

Nr pytania	Badane umiejętności	Treści dydaktyczne	Rodzaj pytania	Ilość punktów
1.	Uporządkowanie chronologiczne listu motywacyjnego.	list motywacyjny i jego budowa	zamknięte	0-1
2.	Tworzenie podstawowego opisu umów o pracę z uwzględnieniem ich cech charakterystycznych.	umowy o pracę i ich rodzaje	otwarte	0-2
3.	Układanie planu najważniejszych kroków, jakie trzeba wykonać w procesie zakładania działalności gospodarczej.	zakładanie własnej firmy	otwarte	0-5
4.	Tworzenie krótkiego opisu dokumentu aplikacyjnego CV.	dokumenty aplikacyjne CV	otwarte	0-1
5.	Wskazanie trzech zawodów przyszłości, w których zatrudnienie będzie możliwe w ciągu 10 najbliższych lat.	zawody przyszłości	otwarte	0-3
6.	Wskazanie trzech najstarszych zawodów świata wraz z krótkim opisem.	najstarsze zawody świata	otwarte	0-3

7.	Planowanie własnej kariery w ciągu następnych 5,10 i 15 lat życia.	moje plany edukacyjno-zawodowe	otwarte	0-3
8.	Uporządkowanie chronologiczne najważniejszych kompetencji kluczowych ucznia.	kompetencje kluczowe ucznia po zakończeniu gimnazjum	zamknięte	0-1
9.	Wyjaśnianie podstawowych pojęć ważnych w planowaniu własnej ścieżki zawodowo-edukacyjnej.	znaczenie pojęć w procesie edukacyjnym	otwarte	0-2
10.	Wskazanie najważniejszych pozytywnych i negatywnych aspektów prowadzenia własnej działalności gospodarczej.	szanse i zagrożenia w prowadzeniu własnej firmy	otwarte	0-2

Kategorie pytań, wokół których konstruowane są pytania testowe

1. Uporządkuj w prawidłowej kolejności elementy listu motywacyjnego:

- doświadczenie w pracy,
- prośba o rozmowę z pracodawcą,
- jak dowiedziałeś się o tej pracy,
- stanowisko, o które się ubiegasz,
- wykształcenie, które pozwoli ci wykonywać tę pracę,
- pożegnanie,
- inne okoliczności sprzyjające ubieganiu się o tę pracę:

.....

2. Wymień przykładowe umowy o pracę i podaj cechy charakterystyczne każdej z nich.

.....

3. Wasza koleżanka Joanna niedawno ukończyła studium kosmetologii i została kosmetyczką. Zastanawia się, czy szukać pracy, czy też założyć własną firmę. Sama postanowiła przyjrzeć się rynkowi pracy w jej profesji, a was poprosiła o to, abyście przygotowali jej podstawowe informacje na temat, co musiałaby zrobić, aby rozpocząć działalność na własny rachunek. Sporządźcie Joannie listę kroków, które musi wykonać, aby uruchomić firmę. Nie zapomnijcie o tak istotnych kwestiach, jak: właściwa kolejność, nazwy instytucji, które musi odwiedzić.

Krok 1:

Krok 2:

Krok 3:

Krok 4:

Krok 5:

4. Poniżej napisz krótki opis najważniejszych punktów, które powinny znajdować się w CV.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Podaj trzy przykłady zawodów przyszłości, tzn. takich, w których będzie duża szansa zatrudnienia za 10 lat. Swój wybór uzasadnij kilkoma zdaniami.

Zawód 1

.....

.....

.....

Zawód 2

.....

.....

.....

Zawód 3

.....

.....

.....

6. Na podstawie własnych doświadczeń wskaż trzy zawody, które są według twojej oceny najstarszymi zawodami na świecie. Czy dzisiaj praca w tych zawodach się zmieniła? Jeśli tak, to opisz te zmiany.

Zawód 1

.....

.....

.....

Zawód 2

.....

.....

.....

Zawód 3

.....

.....

.....

7. Wyobraź sobie własną ścieżkę zawodowo-edukacyjną za 5, 10 i 15 lat. Wskaż szkoły, do których będziesz uczęszczał i zawody, które będziesz wykonywał.

Moja ścieżka zawodowo-edukacyjna za 5 lat

.....

.....

.....

Moja ścieżka zawodowo-edukacyjna za 10 lat

.....

.....

.....

Moja ścieżka zawodowo-edukacyjna za 15 lat

.....

.....

.....

8. Uszereguj według własnej oceny kluczowe kompetencje ucznia po skończeniu gimnazjum:

- a) świadomość i ekspresja kulturowa,
- b) porozumiewanie się w języku narodowym,
- c) kompetencje informatyczne,
- d) umiejętność uczenia się,
- e) kompetencje matematyczne i naukowo-techniczne,
- f) inicjatywność i przedsiębiorczość,
- g) porozumiewanie się w językach obcych.

9. Wyjaśnij pojęcia:

kreatywność –

.....

komunikatywność –

.....

systematyczność –

.....

asertywność –

.....

10. Wymień najważniejsze plusy i minusy prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

.....

.....

.....

Bibliografia

- Arends R. I., *Uczymy się nauczać*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1994.
- Black P. et al., *Jak oceniać, aby uczyć?*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2006.
- Brudnik E., Moszczyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, Zakład Wydawniczy SFS, Kielce 2000.
- Dryden G., Vos J., *Rewolucja w uczeniu*, Zys i S-ka, Poznań 2003.
- Hamer H., *Klucz do efektywności nauczania*, Veda, Warszawa 1994.
- Harmin M., *Duch klasy. Jak motywować uczniów do nauki*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2008.
- Królikowski J., *Projekt edukacyjny. Materiały dla zespołów międzyprzedmiotowych*, Wydawnictwa Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa 2000.
- Lucas B., *Twój umysł stać na więcej*, Świat Książki, Warszawa 2001.
- McGinnis A. L., *Sztuka motywacji – czyli jak wydobywać z ludzi to, co w nich najlepsze*, Oficyna Wydawnicza Vocatio, Warszawa 1993.
- Mikina A., Zajac B., *Jak wdrażać metodę projektów?*, Impuls, Kraków 2006.
- Mikina A., Zajac B., *Metoda projektów nie tylko w gimnazjum. Poradnik dla nauczycieli i dyrektorów szkół*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2012.
- Nęcka E., *Psychologia twórczości*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2002.
- Szmidt K. J., *Szkice do pedagogiki twórczości*, Impuls, Kraków 2001.
- Szymański M. S., *O metodzie projektów*, Wyd. Akademickie „Żak”, Warszawa 2000.
- Śliwerski B., *Jak zmienić szkołę*, Impuls, Kraków 1998.